

Sant Dnyaneshwar Shikshan Sanstha's
ANNASAHEB DANGE COLLEGE OF B PHARMACY,
ASHTA (D. Pharm Course)

स्नेह 2021-22

लॉकडाउन

GAME
ON

MAGAZINE

*Shaping Future Transforming
Healthcare Education
Beyond Degree*

 <http://www.adcbp.in>

@ principaladcbp@gmail.com

स्नेह

A Y 2021-2022, ISSUE 01

OUR INSPIRATION

HON. SHRI. ANNASAHEB DANGE (APPA)

OUR CORNERSTONE

HON. ADV. RAJENDRA R. DANGE

OUR MOTIVATOR

PROF. RAFIQ. A. KANAI

COVER IMAGE

MR. S. S. UPADHYE

EDITORIAL

PROF. DR. M.G. SARALAYA EXECUTIVE EDITOR

MR. S. S. UPADHYE EDITOR IN CHIEF

MR. PUJARI PRANAV RAMDAS STUDENT EDITOR

MS. THOMBARE PRANJALI BANDOPANT STUDENT EDITOR

CONTRIBUTORS

PROF. DR. M.G. SARALAYA, MR. S.S. UPADHYE, MR. N.R. INAMDAR,
MS.S.S. THORAT, MR. Y. S. CHANDANSHIVE, MR. S. D. KADAM,
MS. S. S. KHAIRMODE

PHONE:02342-241125

PRINCIPALADCBP@GMAIL.COM

VISIT-WWW.ADCBP.IN

मराठी विभाग

1.मी कोण आहे यापेक्षा मी कसा आहे - रतन टाटा

“मी कोण आहे यापेक्षा मी कसा आहे...” हे जे म्हणतात त्यांचीच कहाणी मी थोडक्यात आपणासमोर मांडत आहे. संघर्ष काय असतो? संयम काय असतो? ध्येय काय असते? हे सर्व प्रश्न आपल्यासमोर केव्हा ना केव्हा उभे राहतात, किंवा परिस्थिती केव्हातरी या प्रश्नापर्यंत आपल्याला घेऊन जाते. लहान असताना आईवडील, गुरूजन आपल्यावर संस्कार करत असतात. पण आईवडीलांची सोबत काही मुलांना मिळत नाही. अशी मुले मनानी खचली जातात. पण काही मुले आपल्या जीवनाचे ध्येय निवडून कोणत्याही संकटांना सामोरे जाण्याची तयारी दाखवून यशस्वी होतातच! असचं एक यशस्वी उदाहरण मी आपल्यासमोर मांडत आहे.

गर्दीत वाट दिसत नाही. तर त्या गर्दीत घुसून हवी तशी वाट निर्माण करावी लागते. योग्य दिशा निवडून त्यावर आयुष्याच्या रेघा ओढणे इतके सोपे आहे का? जीवनाच्या कोणत्या ना कोणत्या वळणावर कोणते निर्णय घ्यायचे हे निर्णय घेणे कठीण असतात, पण ते घ्यावेच लागतात! आणि असे निर्णय घेऊन आपले जीवन यशस्वी करणाऱ्या महान व्यक्तीची मी ओळख आपणास या लेखातून करून देत आहे...

समाजात आपण वावरतो. हा समाज आहे म्हणून आपण आहोत. जीवन जगत असताना समाजाचे भान ठेवून समाजाचे आपण देणे लागतो हे लक्षात घेऊन मिळालेल्या नफ्यातून साठ टक्के रक्कम समाजासाठी देणार्या एका दानशूर, देशभक्त व्यक्तीची ओळख मी आपणास करून देताना मला आनंद होत आहे...

२८ डिसेंबर १९३७ रोजी सुरत येथे एक मुलगा पारशी कुटुंबात जन्मास येतो. पण आई वडील मुंबईत राहत असल्यामुळे या मुलाचे बालपण मुंबईतच सरत असते. हा मुलगा अवघा सहा

वर्षाचा असताना या मुलाचे आईवडील विभक्त होतात. यानंतर या मुलाची जबाबदारी त्याच्या आजीकडे येते. या मुलाचे चॅम्पियन स्कूल मुंबई येथून प्राथमिक शिक्षण पूर्ण होते. या मुलाचं आर्किटेक्ट व्हायचं स्वप्न, म्हणून या मुलाचे अँडमिशन त्याची आजी अमेरिकन कॉर्नल विद्यापीठामध्ये प्रवेश मिळवून देते. हा मुलगा स्वतःचे अस्तित्व निर्माण करण्यासाठी आपण आपल्या पायावर उभे राहून शिक्षण पूर्ण करावयाचे ठरवतो.

एखादा निर्णय घेतला मग कोणत्याही वयात असू दे, जो निर्णय मनापासून आपण घेतो तो पूर्ण होईपर्यंत किंवा ध्येय साध्य होईपर्यंत ती उमीद कदापि थांबू देत नाही, आणि हीच खरी कारणे यश संपादन करण्याची आहेत. अमेरिकेतील शिक्षण कालावधीमध्ये या मुलाने हॉटेलमध्ये भांडी घासण्यापासून ते कारकुनाच्या नोकरीपर्यंत सर्व लहान-मोठी कामे न लाजता केली व तो आपले शिक्षण पूर्ण करत गेला.

या तरुणाने १९५९ मध्ये कॉर्नल विद्यापीठातील शिक्षण पूर्ण केले आणि १९६२ मध्ये या तरुणाने आपल्या करियरची सुरुवात टाटा स्टील विभागातून केली. त्यावेळी या तरुणाने ब्ल्यू कॉलरच्या कर्मचार्यासह भट्टीमध्ये सुद्धा काम केले. हे एक कठीण काम होते. पण या तरुणाने दिलेल्या जबाबदारीचा काळजीपूर्वक पूर्ण करत टाटा समूहाच्या परंपरेनुसार १९७० पर्यंत टाटा समूहाच्या बऱ्याच कंपन्यांमध्ये काम केले. या तरुणाची कामाची पद्धत पाहून या तरुणाला समूहाच्या मॅनेजमेन्टमध्ये प्रमोट करण्यात आले..

१९७१ साली या तरुणाची निवड राष्ट्रीय रेडिओ इलेक्ट्रॉनिक्स कंपनी (नेल्को) चे प्रभारी संचालक म्हणून निवड करण्यात आली. कंपनीचे कामकाज योग्य पद्धतीने हाताळत कंपनीच्या नफ्यामध्ये दोन टक्याहून वीस टक्यापर्यंत कंपनीचा नफा वाढवला. याच काळी देशात आणीबाणी

व आर्थिक मंदीतून ही कंपनी बाहेर पडली नाही. याच काळात समूहास ही कंपनी बंद करावी लागली.

हे करत असताना या तरूणाने १९७५ साली हॉवर्ड विद्यापीठातून मॅनेजमेन्टची पदवी मिळवली याच कालावधीमध्ये टाटा समूहाचे तात्कालीन प्रमुख जे. आर. डी. टाटाशी या तरूणाची मुलाकात झाली.

या तरूणाची मेहनत पाहून १९७७ मध्ये त्याला टाटा कंपनीच्या एम्प्रेस मिलची जबाबदारी देण्यात आली. जी मिल अगोदरच दिवाळखोरीत निघाली होती. या तरूणाने या मिलबाबत एक आराखडा कंपनीच्या मॅनेजमेन्टसमोर मांडला. पण अन्य अधिकारी वर्गाला तो मंजूर नव्हता. नंतर ही कंपनी बंद करण्यात आली. या तरूणाचे हे दुसरे अपयश होते. परंतु या सर्व गोष्टीमुळे या तरूणाला बरेच काही शिकावयास, अनुभवयास मिळत गेले.

यश काय असते. त्यामागे किती मेहनत घ्यावी, इतरांशी कसे वागावे. एखादी गोष्ट साध्य करण्यासाठी किती संघर्ष करावा, मनावर, बुद्धीवर किती संयम ठेवावा हे या तरूणाने चांगलेच आत्मसात केले होते.

सन १९९१ मध्ये या तरूणाला टाटा इंडस्ट्रीजचे अध्यक्ष बनवले गेले. दहा वर्षांचा कालावधी गेल्यानंतर याच तरूणाला १९९१ मध्ये जे. आर. डी. टाटांनी टाटा समूहाचे नवे चेअरमन म्हणून नियुक्त केले. कामगारा सोबत राबणारा एक तरूण टाटा समूहाचा चेअरमन होतो.. हे त्या तरूणाच्या मेहनतीचं फळच म्हणावे लागेल.

मी आता या तरूणाचे नाव आपल्याला आनंदाने सांगू इच्छितो.. यांचे नाव “मा.श्री.रतनजी टाटा” असे आहे. रतन टाटा जेव्हापासून टाटा समूहाचे चेअरमन झाले तेव्हापासून कंपनी प्रगतीच्या दिशेकडे वाटचाल करू लागली.

मी आता टाटा कंपनीविषयी आपणास थोडी माहिती सांगणार आहे. टाटा समूह पहिल्यापासूनच व्यावसायिक व प्रवासी वाहन बनवत होते. पण भारतातली मध्यमवर्गीय लोकांची समस्या लक्षात घेत ३० डिसेंबर १९९८ मध्ये इंडिका कार बाजारात आणली. रतन टाटांनी इंडिकाच्या प्रोडक्शनवर खूप मेहनत घेतली होती. पण ऑटोमोबाईल अँनेलेसिसने गाडीमध्ये बरेच दोष काढले. त्यामुळे, टाटा इंडिकाची बाजारात विक्री कमी होऊ लागली. आणि वर्षभरात ही इंडिकाकार फेल गेली व टाटा मोटर्सला अपयश सहन करून नुकसानही सहन करावे लागले.

या सर्वच कारणामुळे 'रतन टाटा' यांनी ही कार कंपनी विकण्याचा प्रस्ताव फोर्ड कंपनीसमोर ठेवला., पण त्यावेळचे फोर्ड कंपनीचे, चेअरमन बिल फोर्ड यांनी रतन टाटा यांना सरळ उत्तर दिले नाहीतर उलट त्यांचा अपमान करत “जर तुला कार बनवता येत नव्हती तर तुला या व्यवसायामध्ये पडायला कोणी सांगितले होते.” असे खडे बोल त्यांना ऐकवले. फोर्डची पहिली मिटींग मुंबईमध्ये झाली त्यानंतरची मिटींग अमेरिका येथे झाली. कंपनीच्या मॅनेजमेन्टमधील अधिकार्यांनी तुमची ही कंपनी विकत घेऊन आम्ही तुमच्यावर उपकारच करत आहोत. पण रतन टाटांना हे बोलणे खटकले. त्यांचा अपमान तिथे झाल्यावर त्यांनी सौदा रद्द केला व ते तेथून निघून आले. रतन टाटा यांनी हा सर्व प्रकार संयमाने शांततेने घेतला व आपल्या सहकार्यांसोबत परत येऊन पुन्हा इंडिका कारवर काम करून, चुका बाजूस काढून आपली सर्व संपत्ती टाटा मोटर्समध्ये गुंतवली आणि नव्याने टाटा इंडिका V2 बाजारात आणली. टाटा इंडिका V2 बाजारात आपले नाव करत यशस्वी होत गेली व टाटा मोटर्सने पुन्हा आपले नाव

प्रगती पथावर आणले. रतन टाटा यांच्यामुळे टाटा समूह प्रगतीच्या दिशेने वाटचाल करत असताना दुसऱ्या बाजूला फोर्ड कंपनीच्या जगवार आणि लॅन्ड रोव्हर बंद पडण्याच्या वाटेवर येऊन थांबल्या होत्या.

या परिस्थितीमध्ये रतन टाटा यांनी फोर्ड कंपनीच्या जगवार व लॅन्ड रोव्हरला विकत घेण्याचा निर्णय घेतला. हा सौदा झाल्यानंतर बिलफोर्ड यांनी स्वतः रतन टाटा यांना जगवार व लॅन्ड रोव्हर खरेदी करून आपण आमच्यावर उपकार करत आहात पण रतन टाटा यांनी यावर कोणतीही प्रतिक्रिया दिली नाही. किंवा बिल फोर्ड यांना त्यांचा अपमान होईल असं काहीही बोलले नाही. त्यांना यावेळी खूप बोलता आले असते, बिल फोर्डने केलेल्या अपमानाचा बदला घेता आला असता, पण त्यांनी असे केले नाही, तर आपण आपल्या कामांमध्ये कसे यशस्वी होऊ याचाच त्यावेळी विचार केला. सर्वसामान्य माणसांचा विकास लक्षात घेऊन भारतीयांचे जीवनमान वाढवणे याची जाणीव रतन टाटा यांना पूर्वीपासूनच होती सर्वसामान्य माणसांना विकत घेता येईल अशी कार बनवण्याचे स्वप्न रतन टाटा यांनी पाहिले होते. सन २००८-०९ मध्ये रतन टाटा यांनी सर्वाना विकत घेता येईल अशी टाटा नॅनो ही कार बाजारात आणली. नवीन टाटा नॅनो बाजारात आल्यावर खूप मोठ्या प्रमाणात कारची खरेदी झाली. पण या कारचे स्वस्त मिळणाऱ्या गाडीत रूपांतर झाल्यामुळे टाटा नॅनोचा खप कमी झाला, त्यानंतर टाटा समूहाने इंटरनेटची प्रसिद्धी ओळखून, ओला कॅब, पेटीएम अशा कंपन्यांमध्ये गुंतवणूक केली आणि टाटा समूहाचे नावलौकिक करत एका उंच स्थानावर नेऊन ठेवले. देशात दिडशे पेक्षा जास्त कंपन्या, आठ लाखाहून अधिक कामगार टाटा समूहामध्ये काम करत आहेत. दिनांक २८ डिसेंबर २०१२ रोजी त्यांच्या ७५ व्या जन्मदिना निमित्त त्यांनी टाटा समूहाच्या चेअरमन पदावर राजीनामा दिला. रतन टाटा यांची यशस्वी झालेली वाटचाल मी आपणासमोर ठेवली.

रतन टाटा यांच्या वैयक्तिक जीवना बद्दल काही गोष्टी आपल्यासमोर मांडणार आहे. रतन टाटा यांनी लग्न केलेले नाही. सर्वसाधारण सरळ,साधं जीवन जगायला त्यांना आवडते, मुंबईमध्ये एका साध्या घरात ते राहत आहेत. त्यांना पुस्तके वाचण्याचा छंद आहे. तसेच ते प्राण्यांमध्येही चांगले रमतात. सामाजिक भान ठेवत, जपत टाटा समूह आपल्या नफ्यातील ६६% नफादान करते, रतन टाटा यांना बऱ्याच पुरस्काराने गौरवण्यात आले ज्यामुळे २००० साली पद्मभूषणाने व २००८ मध्ये भारतातील दुसरा मोठा पुरस्कार पद्मविभूषण हे पुरस्कार देऊन सन्मानित करण्यात आले.

रतन टाटा यांचे सामाजिक कार्य, कोरोनामध्ये पाचशे करोड रुपये स्वतः मार्फत व टाटा समूहाकडून पंधराशे करोड रक्कम तसेच हजारो व्हेंटिलेटरचे महत्त्वपूर्ण मदत देशाला केली, तसेच पीपी किट मास्क आणि ग्लोज आणि टेस्टिंग किट या समूह सामग्रीचीही महत्त्वपूर्ण मदत केली. कोरोनाच्या दुसऱ्या लाटेमध्ये ऑक्सिजनची सुविधाही उपलब्ध करून दिली. वेगवेगळ्या राज्यांमध्ये ऑक्सिजन पुरवण्यासाठी टँकरची ही सोय केली. रतन टाटा हे तरुण पिढीचे नेहमीच आदर्श राहिले आहेत. तरुण उद्योजकांना आर्थिक मदत करून त्यांनी उभं केलं आहे. तरुण जर स्वतःच्या पायावर उभं राहिले, तर आपल्या देशाचा पाया भक्कम होऊ शकतो, असा विचार रतन टाटा नेहमी करत असतात. कारण देशाचे भविष्य तरुणांच्या हातात असते यावर ते लक्ष केंद्रीत करतात. ज्यावेळी मुंबईमध्ये २६/११ दहशतवादी हल्ला ताज हॉटेल व तसेच मुंबईमध्ये इतर ठिकाणी झाला होता. ताज हॉटेलमध्ये या हल्ल्यात तेथील कर्मचाऱ्यांचा मृत्यू झाला. काही कर्मचारी जखमी झाले होते. यावेळी रतन टाटा यांनी प्रत्येकाच्या घरी जाऊन परिस्थिती जाणून घेतली व लाखो रुपयांची मदत केली. पैशाची तर मदत केलीच पण मयत झालेल्या प्रत्येक घरातील एका व्यक्तीला ताज हॉटेलमध्ये कामास घेतले. नुसते हॉटेलमधील कामगारांनाच नाही तर पोलिसांना ग्राहकांना ताज हॉटेलच्या आजूबाजूस असणाऱ्या हातगाड्यावाल्यांनाही आर्थिक

मदत केली. याचवेळी पाकिस्तानकडून टाटा समूहाची ऑर्डर आली होती. ती तात्काळ रद्द केली तसेच काही पाकिस्तानचे कॉन्ट्रॅक्ट टेंडर ही रद्द केले. यावरून रतन टाटा यांची देश सेवा आपणास समजून येते. देशाला प्रगत बनवण्यासाठी रतन टाटांची मोठा हातभार लावलेला आहे. लहान लहान गोष्टींच देशाला महान बनवू शकतात असे विचार व्यक्त करून आमलात आणणारे महान देशभक्त रतन टाटा यांना माझा सलाम...

-पाटील सुशांत संजय
प्रथम वर्ष डी फार्मसी

2. व्यक्ती तितक्या प्रकृती

संपूर्ण विश्वभ्रमण केले तरीही रंगरूपाने तंतोतंत जुळणाऱ्या दोन एकसमान व्यक्ती भेटणे निश्चितच दुर्धर आहे. कदाचित दिसण्यात एकसारखेपणा असेलही परंतु असण्यात वेगळेपण हमखास सिद्ध होईल. अगदी हुबेहुब दिसणाऱ्या जुळ्या भावंडात देखील बाह्यांगाखेरीज अंतरंगात तफावत असल्याबिगर राहत नाही. स्वार्थी-निस्वार्थी, प्रेमळ-कठोर, अबोल-बोलका, भिन्ना-धाडशी या अन् अशा अनेक गुणावगुणांमध्ये त्यांच्यात भेदाभेद नक्कीच जाणवेल. काही व्यक्ती अगदी वामनमूर्ती तर काही खूपच उंच. काही प्रसन्न मुद्रेच्या तर काही अवघ्या जगाचं संकट त्यांच्यावरचं कोसळल्यावाणी उदास चेहरा मिरवत असतात.

व्यक्ती-व्यक्तींमध्ये नाना प्रकारचे अंतर स्थळ-कालपरत्वे आपल्याला जाणवते. ऑफिसात काम करणाऱ्या व्यक्तीपेक्षा शेतात काम करणाऱ्या व्यक्ती हसत मुखाने नजिक आलेल्या व्यक्तीचे स्वागत करतात. ऑफिसात काम करणाऱ्या व्यक्ती नेहमीच तुसडेपणाने वागताना दिसतात. एकांतवासात त्यांच्या चेहऱ्यावरची कळी खुललेली असते, परंतु त्यांच्याकडे कुणी माणूस येताना दिसला, की त्यांचा चेहरा आकाशातील ढगासारखा हळूहळू काळवंडू लागतो. सात जन्माचे वैर असल्यागत ते त्यांच्याकडे तिरस्कारयुक्त नजरेने पाहत राहतात. स्वतःचे काम इमानेइतबारे करण्याऐवजी वरिष्ठांची मर्जी सांभाळण्यात नि इतरांच्या कागाळ्या करण्यातचं कित्येकांचा वेळ निघून जातो. हरेकाला वाटते की या जगात सगळ्यात जास्त कामाचा उपद्व्याप आपल्याच नशिबी आला आहे. आपल्याशिवाय कुठलेच काम होणे शक्य नाही, हा त्यांचा गोड गैरसमज कुणी दूर करू शकला तर नवलचं. बहुदा वाणाने नव्हेतर गुणाने समान असणाऱ्या व्यक्तींची रास लवकर जुळते. गुणाने सारख्या असणाऱ्या व्यक्तींची मैत्री सदोदित टिकून राहते. एकमेकांचे उणेदुणे काढणे त्यांना न परवडण्यासारखे असते, कारण दोघेही एकाच माळेत गुंफलेले

असतात. सडपातळ बांधा असलेल्या व्यक्तीला शरीराने धष्टपुष्ट व्यक्तींविषयी आकर्षण राहते. आपण त्याच्यासारखे ऐटबाज असतो तर किती बरे झाले असते, ही बोचणी लावणारी गोष्ट त्यांच्या मनाला क्षणात स्पर्शून जाते. शरीराने चौरसाकार धारण केलेल्या व्यक्तींना बहुदा पिळदार शरीरयष्टीच्या व्यक्तींविषयी अनामिक ओढ लागून राहते.

काही व्यक्तींचे जीवन एवढे निरंक असते, की त्यांना जीवनात सुख अन् दुःख, आपला अन् परका या गोष्टींनी काही फरक पडत नाही तथा हे भावचं जणू त्यांच्या आयुष्यातून परागंदा झाल्यासारखे असतात. कुठल्या प्रसंगात कोणती प्रतिक्रिया द्यावी याचे त्यांना भानही उरलेले नसते. फक्त शून्य नजरेतून ते पाहत राहतात. 'जन्माला आला हेला नि पाणी वाहून मेला' अशी यांची गत. जीवन मिळाले म्हणून ते ढकलत राहायचे. दुसऱ्यांसाठी तर सोडा, पण स्वतःसाठी काही करण्याचीही यांच्याकडे उदारता नसते. फक्त नि फक्त काम भले अन् हे. सामाजिक, नैतिक जबाबदारी राहूद्या कौटुंबिक जबाबदारीही यांनी पूर्णपणे झिडकारून टाकलेली निदर्शनास येते. जीवनात त्याग करण्याजोगी कुठली बाब नि भोगण्याजोगी कुठली? यांमधील अंतर न कळण्याइतपत यांचे आपल्या बुद्धीशी हाडवैर. सर्वांगाने परिपूर्ण असून देखील केवळ समाजाच्या विचारापोटी हे आपले आयुष्य रडतरावासारखे जगतात. जीवन जगताना कुठे हात सैल सोडावा अन् कुठे खमता घ्यावा याचा ताळेबंद यांना कधीच जमत नाही.

काही व्यक्ती तर एवढ्या प्रचंड पैशाच्या लोभी की त्यांना पैसा हेच जीवन वाटते. पैशाअभावी ते क्षणभरही तग धरू शकत. पाण्यातून मासा बाहेर काढल्यावर जसा तडफडू लागतो त्याहून अधिक बेचैनी यांना बकोटीला पैसा नसल्यावर सुटते. त्यांच्या जीवाची नुसती घालमेल होत राहते. पैशाची उभ असली तरच त्यांना हायसं वाटतं नाहीतर जीवन निरर्थक वाटते. आई-वडील, पत्नी, मुलं या सर्वांहून अधिक पैशावर जीवापाड प्रेम करणाऱ्या कितीतरी आकृत्या

पावलोपावली भेटतात. प्रेम, ममत्व, आपलेपणा, दया या शब्दांना त्यांनी स्वतःच्या शब्दकोशातून केव्हाच हद्दपार केलेले असते. फक्त स्वतःच्या नावे पैसा असला म्हणजे झालं. परगावी गेल्यावर दिवसभर वणवण अन्नपाण्याबिगर भटकतील पण चार पैशाचं काही विकत घेऊन स्वतःच्या पोटाला खातील तर शपथ.

काही महाशयांनी एवढा एकलकोंडेपणा अंगिकारलेला, की इतरांबरोबर चौकशीवजा हिताफाराचे दोन बरे-वाईट शब्द बोलतील तर यांना महापाप लागण्याची शक्यता. फक्त मी न् माझे यापलीकडे यांना काहीही सुचत नाही. दुसऱ्याची उन्नती होत असेल तर काहींना असा पोटसूळ सूटतो, की त्यांचं चित थाऱ्यावर राहत नाही. श्रीमंत झाला तर दोन नंबरची कमाई आहे त्याला नि गरीब राहिला तर दळबद्री, बेअक्कल आहे, अशा ठेवणीतल्या मोठमोठ्या विशेषणांची पोटतिडकीने फैर झाडतात.

मी तर काही अशी माणसं पाहिली, की ज्यांनी आयुष्यात इतरांना नावं ठेवण्याखेरीज काही केलं नाही. सगळ्यांना उठता-बसता नावं ठेवणं जणू यांच्या हक्काचा मामला आहे. काही व्यक्तींशी आंबट-गोड कसेही बोला पण कुऱ्याच्या शेषटागत यांचं बोलणं कायमचं वाकडं ते वाकडंच. सरळ बोलतील तर ते महा पातकाचे धनी होतील, अशी जणू त्यांना भिती असते. दुसऱ्याच्या पोळीवरचं तूप आपल्या पोळीवर कसं ओढता येईल यामागे बरेचसे महाशय उद्युक्त असतात. दुसऱ्याच्या आयुष्यात ढवळाढवळ, अडचणी निर्माण करण्यात काहींना मोठा रस वाटतो नि त्याचाच बडेजाव चारचौघात करण्यात ते मोठी धन्यता मानतात. एखाद्याच्या पेटत्या घरावर आपली पोळी भाजणारेही कैक असतात. पण 'जैसे ज्याचे कर्म तैसे फळ देतो रे ईश्वर' या उक्तीचा त्यांना विसर पडलेला दिसतो. आपण जे करतो ते सर्व योग्यचं आहे, हा यांचा गैरसमज दूर होईल तर नवल.

काहीजणांच्या बुद्धीवर सर्व नियंत्रण दुसऱ्याचे. स्वतःची बुद्धी गहाण ठेवून कळसूत्री बाहुलीप्रमाणे इतरांच्या तालावर नाचणारे समाज बांधव खूप आहेत. कुणाकुणाला फुशारकी मारण्यात भारी शान वाटते. घडलेला प्रसंग तेलमीठ लावून सांगण्यात काही लोकांचा फारच हातखंडा असतो. हातभर लाकडाला सव्वाहात छिलपी निघाल्याचे ते मोठ्या हिरीरीने सांगतात. काही महान विभूती लाखो हृदयांवर आपलं नाव कोरून जातात, तर काहींना आपल्या संपूर्ण हयातीत बायको-मुलांच्या हृदयात तसूभरही जागा मिळवता येत नाही. काही व्यक्तींच्या अंगी एवढा भाबडेपणा की आपण एखादे कार्य कुणासाठी करत आहोत याचेही त्यांना भान राहत नाही. काहींना वेड पांघरून पेडगावला जाण्यात थोर आनंद. विचार अन् आचारामध्ये जमीन-आसमानाचे अंतर असणारे बहुसंख्य, पण विचारानुसार कृती करणारे अगदीच नगण्य. जमदग्नीचा अवतार असलेले काही गृहस्थ सर्वांगाने आग ओकत असतात. निखारा हाती धरावा, परंतु यांच्याशी वाद घालून स्वतःचा बुद्धीभेद करून घेऊ नये. अशा लोकांना सुधारण्याकरीता कुठलीही मात्रा कामी येत नाही.

जीवनामध्ये कमावलेली जी काही धनदौलत, संपत्ती आहे, ती शेवटी परस्वाधीनचं होणार आहे. इतरांच्या उपयोगी पडण्यातचं मोठे पुण्य आहे. आपल्या अंतरंगाला चिकटलेल्या षड्रिपूंचे दहन करून आपले जीवन कृतार्थ करावे. साधूसंतांनी आपल्या परोपकाररूपी सद्कार्याने मातृभूमीचे पांग फेडले. आपल्याकडून त्यांच्यासारखे काम भलेही न होवो, पण मातृभूमीच्या ऋणार्थ देश, धर्म, समाज कार्यासाठी थोडेसे तरी झटावे. रंजल्या, गांजलेल्या दिशाभूल झालेल्या वाटसरूंना मार्गस्थ करावे, हेच मोठे महत्तभाग्य.

-पवार सई कृष्णा
प्रथम वर्ष डी फार्मसी

3. वेळ

वेळ हा फक्त दोन अक्षरी शब्द, परंतु याचं थोडही मागं-पुढं होणं खूप काही बदलून टाकतं. प्रत्येकाच्या आयुष्याचं गणित बरोबर किंवा चूक हे वेळच ठरवते. अमुक-अमुक वेळी तमुक-तमुक गोष्ट करायलाच हवी हा निसर्ग नियम. वेळ निघून गेल्यानंतर पश्चाताप करण्यात कुठलाही शहाणपणा नाही. प्रत्येकाच्या आयुष्यातील इयत्ता दहावीचे वर्ष हे महत्वाचे आहे असे सगळ्यांनी सांगून देखील आपण अभ्यासाकडे दुर्लक्ष केल्याने अपयशाचे धनी झालो तर ती गोष्ट पुन्हा कधीही न भरून येण्यासारखी आहे. वेळ निघून गेल्यानंतर आपण कितीही हळहळ व्यक्त केली तरी झालेल्या गोष्टीमध्ये आपण बदल करू शकत नाहीत हे तितकेच खरे. त्याकरिता गोष्ट घडून गेल्यानंतर पश्चाताप करण्याखेरीज पुर्वनियोजन हवे. सर्वकाही वेळेला आणि वेळेनुसार ठरत असते. वेळेच्या बाबतीत जराशी कुचराई देखील फार महागात पडते, परंतु तरीसुद्धा हरेककजण वेळेच्या बाबतीत गाफील का राहतो? हा प्रश्न न उमजणाराच वाटतो. रेल्वे प्लॅटफॉर्मवर ह्या-ह्या वेळी गाडी येऊ शकते किंवा एखाद्या कर्मचाऱ्याच्या दिरंगाईमुळे कुणाचातरी जीव जाऊ शकतो हे माहीत असूनही अनेक कर्मचारी वेळेला लापरवाही करतात. म्हणजे यांना उंटावरचे शहाणे म्हणावे? की आणखी काही हेही उमजत नाही.

वेळेला खूप महत्त्व आहे. वेळ संपली की सर्व संपले. हाजिर तो वजीर. अशा प्रकारचे अनेक वाक्य आपल्या कानावर वेळोवेळी घणाघात करूनही आपण मात्र त्याकडे नजरांदाज करत राहतो. एखादी गोष्ट वेळेत न घडल्याने अवघ्या जीवनाची वाताहत झालेली अनेक उदाहरणे आपण पाहतो. युद्धकाळात काही मिनिटे किंवा सेकंदांचा झालेला उशीर कित्येकांच्या जीवावर बेतला जातो. एखाद्याविषयी बोलताना आपण सहजपणे बोलून जातो, "तो खूप मोठा माणूस आहे" तर अनेकदा असेही म्हणतो, "पैसा खूप मौल्यवान आहे." पण सारासार विचाराने शेवटी या

निष्कर्षपर्यंत येऊन पोहोचतो, की ना पैसा मोठा, ना माणूस मोठा, मोठी असते ती वेळ. पैशाने दुरावलेला माणूस उद्या जवळ येऊ शकतो तर आपल्या अपरंपार कष्टाने पैसाही मिळू शकतो, परंतु माणूस आणि पैशाची सर्व शक्ती पणाला लावूनही गेलेली वेळ मात्र परत आणू शकत नाही. एवढी वेळेत ताकत आहे. वेळेचे गणित वेळच सोडवू शकते. अन्य कोणीही नाही. काही गोष्टीसाठी वेळ येण्याची वाट पाहावी लागते तर काहींसाठी वेळ जाऊ द्यावी लागते. ठराविक वेळेलाच येणाऱ्या गाडीची वाट पाहत बसावे लागते तर परीक्षेच्या काळात भरभर वेळ जाऊ नये असे सारखे वाटत राहते. माणूस कितीही पुढारला असला तरी वेळेला सलाम करून तिच्यापुढे गुढेगे टेकवतोच.

आयुष्यभर आपल्याला सगळेच गुरु मार्गदर्शन करत राहतात. पुरातन काळातील तसेच सद्यस्थितीतील अनेक उदाहरण दाखले देऊन वेळेचे महत्त्व आपल्याला पावलोपावली पटवून देतात. पण त्यांच्या पोटतिडकीने सांगण्याकडे आपण सदैव कानाडोळा करत राहतो. मात्र जेव्हा अनुभवासारख्या महागड्या गुरूनी आपल्या श्रीमुखात चांगली चपराक लावल्यावर आपण त्याला कायम दंडवत घालू लागतो. कारण प्रेमाच्या भाषेपेक्षा कडक शब्दांत केलेली कानउघाडणी भल्याभल्यांना सरळ करते. आपले आई-वडील, शिक्षक, मित्र, आपल्याला वारंवार वेळेचे महत्त्व पटवून देतात. एखादी गोष्ट वेळेवर न केल्याने कशाप्रकारे नुकसान होऊ शकते हे समजावतात. कारण त्यांना त्यांच्या आयुष्यात लागलेल्या अनुभव ठेचांच्या जखमा ते आपल्याला दाखवत असतात. परंतु त्यांच्यापेक्षा आपण अव्वल असल्याच्या भाबड्या समजुतीपाई अथवा आपल्याला कमीपणा वाटत असल्यामुळे म्हणा, इतर कुठल्या कारणाने आपण आपल्याच मदमस्त चालीत दंग असतो. जेव्हा अनुभव येतो तेव्हा मात्र वेळ निघून गेलेली असते. गुरुजी वर्षभर सांगतात, "अरे मुलांनो दहावी-बारावीचे वर्ष म्हणजे जीवनाला कलाटणी देणारे वर्ष आहे आणि त्या वर्षाअखेरचा मुख्यकाळ हा परीक्षेचा असतो. संपूर्ण वर्षभर अभ्यास करायचा, आयुष्याच्या शिदोरीची तुकड्या तुकड्यात बांधणी करायची आणि ऐन तीन तासांच्या पेपरमधले आपले

कोलमडून गेलेले नियोजन आपल्या आयुष्याचं वैराण वाळवंट करणारे ठरू शकते." असे वेळोवेळी बजावून देखील परीक्षेच्या वेळी कुणीतरी परिक्षेला उशीरा येणे. पेपर वेळेत न सोडवणे. या गोष्टी घडतातच म्हणजे वर्षभर सांगितलेले सगळे मार्गदर्शन अगदी पालथ्या घड्यावर पाणी पडल्यासारखे वाटते.

बहुतेक वेळा आपल्या कानावर येते की, "अरे तो खूप अभ्यासू होता. परंतू परीक्षेला येताना त्याच्याकडून थोडा उशीर झाला आणि त्याचा काही पेपर सोडवायचा बाकी राहिला. त्यामुळे तो मिरिटमध्ये येऊ शकला नाही. म्हणजे वर्षभर शाळेची वेळ सांभाळली, अभ्यासाचा वेळ सांभाळली. पण परीक्षेची वेळ मात्र सांभाळता आली नाही. म्हणजे आयुष्यात कधी कधी काही तास, काही मिनिटे हे आपले जीवनमान बदलणारे ठरतात. एखादा पैलवान वर्षानुवर्ष कसरत करून आपलं शरीर बनवत असतो. जेव्हा केव्हा कुस्त्यांच्या आखाड्यात उतरावे लागेल तेव्हा मात्र पूर्ण तयारीनिशी आपले शरीर कसलेले पाहिजे ही त्याची मनिषा असते. परंतु जेव्हा स्पर्धेचे दिवस सुरू होतात तेव्हा हे पहिलवान महाशय आजारी पडतात. म्हणजे अहोरात्र केलेली मेहनत मातीमोल ठरली की नाही? त्याकरिता वेळेला सदासर्वदा हातावरच्या फोडाप्रमाणे जपणे महत्त्वाचे असते. फक्त एकदाच नव्हे. दैनंदिन आयुष्यात सकाळपासून ते संध्याकाळपर्यंत वेळेचे नियोजन असेल तरच सगळ्या गोष्टी अगदी सुकर होतात नाहीतर वेळेच्या गुंत्यात नको असलेली गोष्ट पदरी पाडून घ्यावी लागते.

वेळेचे मूल्य सोन्या चांदीहूनही कैकपट अधिक असल्याने अनेक प्रकारच्या म्हणी, वाक्प्रचार दैनंदिन जीवनात वेळेच्या संदर्भात प्रचलित आहेत. जसे, वेळ गेली निघून आणि हसू आले मागून, वरातीमागून घोडे, तो पहा सूर्य आणि हा जयद्रथ, उशीरा निघाले आणि वेळेला पोहोचले, कल करे सो आज और आज करे सो अभी म्हणजे येन केन प्रकारे वेळेचे महत्त्व या

सर्व म्हणी आपल्याला पटवून देतात. काही सेकंदावरून अपघात होण्यापासून बचावलेला एखादा जीव, परीक्षेला जाताना काही मिनिटांवरून सापडलेली गाडी, अंतिम काही तासांच्या घनघोर लढाईत मिळालेला विजय ह्या गोष्टींना वेळेचे महत्त्व किती? हे तेच लोक चांगल्याप्रकारे सांगू शकतात.

कधीकधी वेळेच्या बाबतीत एकाकडून झालेली चूक अनेकांना दोष नसताना भोगावी लागते. रेल्वेच्या अमुक-अमुक प्लॅटफॉर्मवर यावेळी दुसरी गाडी उभी असते हे माहित असून देखील वेळ न सांभाळल्याने त्याच प्लॅटफॉर्मवर दुसरी गाडी घेऊन येणाऱ्या चालकाच्या चुकीमुळे अनेकांना जीव गमवावा लागला. अशा बातम्या ऐकून मन सुन्न होते. अर्थात वेळेला सगळ्या गोष्टी सांभाळाव्याच लागतात. अन्यथा मुर्खपणाचा मुकुट चढवून आपली दिंड काढली जाते. सदैव ध्यानीमनी असुद्ध्या जे वेळेला सांभाळतात वेळही त्यांनाच सांभाळून नेते. जवळपास सगळ्यांनासारखे आयुष्य मिळते तरीही काहीच माणसे यशस्वी होतात तर अनेकजण अयशस्वी होतात. याचे कारण वेळेचे नियोजन अस्तव्यस्त होणे हेच आहे. वेळच तारक आहे आणि वेळच मारकही आहे. वेळच घडवते आणि वेळच बिघडवते. वेळेचे गुलाम बनू नका. तर आपले आयुष्य जीवन्नरूपी भवसागरातून यशस्वीरीत्या पैलतीराला घेऊन जाण्यासाठी स्वतःच्या हातात वल्लव घेऊन नाव योग्य दिशेने आणि योग्य वेळी वल्लवित राहा.

-पाटील वैभव रामहरी

प्रथम वर्ष डी फार्मसी

4. ओढ लावणारं घर

घर हा शब्दचं एवढा सुखद, आल्हाददायक आणि मनाला चेतना देणारा आहे, की तो सर्वांना तात्काळ प्रेम, वात्सल्य, या भावनांची जाणीव करून देतो. घर हा शब्दोच्चार कानावर पडला तरी, प्रत्येकाच्या दृष्टिपटलावर घरातील आठवणींची क्षणचित्रे उभी राहतात. मूलभूत गरजांपैकी निवारा ही गरज भागवते ते घर. दगडाच्या भिंतींनाही बोलके करते ते घर. निर्जीव असूनही सर्वांना प्रेमाच्या बंधनात बांधून ठेवते ते घर. आपलेपणा, कर्तव्य, जबाबदारी यांची जाणीव करून देते ते घर. घर हे संपत्ती किंवा साधन नसून ते एक जीवनातील परमोच्च आनंदाचे साध्य आहे. मोठ-मोठे बंगले, गगनचुंबी इमारती आपण पाहतो. परंतु त्याठिकाणी प्रेमाचा, आपुलकीचा लवलेशही दिसून येत नाही, त्याला घर म्हणावे कसे? घर शब्दचं मुळी प्रेमाचा प्रतीक आहे. घर या शब्दात आपलेपणा, सहानुभूती व प्रेमाची भावना दडलेली आहे. प्रेमाचा निवास म्हणजे घर. ज्या ठिकाणी पैसा, संपत्ती मुबलक आहे, परंतु सुख, समाधान नाही, एकमेकांविषयी सहृदयता नाही, ते घर नसून दुःखाचे उगमस्थान मानले जाते.

कितीही धनाढ्य व्यक्ती असू द्या, भक्कळ पैसा कमवू द्या, परंतु त्याच्या चेहऱ्यावर घरी आल्यावर जो आनंद ओसंडून वाहत असतो ना, तो इतर कुठल्याही ठिकाणी गेल्यावर दिसून येत नाही. घर म्हणजे प्रेम, आपुलकीचे माहेर. घरी आल्यावर आई-वडील, बायको, मुलांना पाहून जे समाधान मिळतं, ते स्वर्गसुखालाही लाजवेल अशा प्रकारचं असतं. पृथ्वीवर असा एकही मनुष्य नसेल की, ज्याला स्वतःचं घर असावं असं वाटत नाही. कित्येकांची तर उभी हयात जाते, परंतु स्वतःचं घर मात्र त्यांच्याकडून बांधणं होत नाही. संपूर्ण आयुष्य एखाद्या झोपडीत किंवा बांबूच्या तंबूमध्ये व्यतीत करताना मनातला विचार मनातचं दाबून काही समाज बांधव अखेरचा श्वास घेतात. काहींना नशिबाने जन्मताचं अगदी चांगल्या प्रकारच्या घरामध्ये निवास

मिळतो. परंतु काहीना मात्र आश्रितासारखं एखाद्या ठिकाणी इच्छेविरुद्ध जगून, स्वतःचा स्वाभिमान गहाण ठेवून संपूर्ण जीवन व्यतीत करावं लागतं. काहीजणांचं पहिलं आणि शेवटचं स्वप्न घर हेच असतं. घर झालं म्हणजे जीवनात सर्व काही झालं, ही इच्छा उरी बाळगून ते सदैव घर या स्वप्नाचा पाठलाग करत असतात. ते तडीस गेलं म्हणजे जीवाची घोर संपली.

दोन दिवस कुठे गावाला, तीर्थयात्रेला किंवा विरंगुळा म्हणून फिरायला गेलेल्या व्यक्तीला घराची आठवण मात्र क्षणोक्षणी सतावत असते. "भेटी लागे जीवा लागलीसे आस" या उक्तीप्रमाणे कधी एकदा घरी जातोय आणि घरदार पाहून जीव समाधानी पावतोय असे त्यांच्या जीवाला झालेलं असतं. घर हे प्रेम आणि वात्सल्याचं मूर्तिमंत उदाहरण आहे. घरापासून दूर बाहेरगावी राहणाऱ्याला घराची आठवण येऊन डोळ्यातून आसवे घाळताना कैकवेळा आपण पाहत आलो आहोत. बालपणात घरामध्ये जी दंगामस्ती केली. छोटसं घर असेल तर भावंडांमध्ये बसण्याच्या, झोपण्याच्या जागेवरून झालेले वाद-विवाद, भांडण-तंटे यांची मोठे झाल्यावर आठवण येऊन त्यांचे मन गहिवरून येतं. कारण तेथे प्रेमाची नाळ जोडलेली असते. जोपर्यंत घरातून झऱ्याप्रमाणे प्रेम झिरपत असते, तोपर्यंत आपली प्रेमाची तहान भागवण्यासाठी सगळ्यांनाच घराची ओढ सतावत असते. दिवसभर मनमुरादपणे भ्रमंती करणाऱ्यांचे पाय तिन्हीसांज झाल्यावर आपसूकच घराकडे ओढले जातात.

आपल्या घरापासून इतरत्र बाहेर शहरात, जिल्ह्यात अथवा राज्यात तात्पुरत्या स्वरूपात वास्तव्य करण्यासाठी किंवा नोकरी, व्यवसायानिमित्त गेलेल्या, भाडेकरूच्या रूपानं राहणाऱ्या लोकांना सुट्टीच्या काळात गावी येऊन घर आणि घरातील सगळ्या माणसांना भेटण्याची जी ओढ असते, ती अगदी शब्दात वर्णन न करण्यासारखी. त्यांचा आनंद गगनात मावेनासा असतो. कधी एकदा घरी येतो आणि घरातील सगळ्यांना डोळे भरून पाहतोय असे त्यांना होऊन जाते. वाळलेल्या झाडाला वसंत ऋतूत पालवी फुटावी तसं त्यांच्या मनाला आनंदाची पालवी फुटत

असते. आपले घर, शेत-शिवार याची प्रत्येकाला जी आस असते, ती जीवाला कासावीस करणारी असते.

अहो घरून शाळेत गेलेलं पोरगंसुद्धा सहा तास शाळेत थांबताना त्याला अनेकदा घराची आठवण होत असते. कधी घरी जातोय आणि घराच्या अंगणात खेळाचा डाव मांडतोय हे त्याच्या मनात सदोदित घोळत असते. शाळेत असताना घराची आठवण आली, मन बेचैन झाले, तर पोरांचं ठरलेलं वाक्य, सर माझ्या पोटात खूप दुखतयं, मी घरी जाऊ का? म्हणजे घरी जाण्यासाठी नाना प्रकारचे बहाणे लहान मुलेच नव्हेतर अगदी मोठी माणसेही करताना आपण पाहिलेली आहेत. घरी आल्यावर पोटचं काय पण सगळे विकार क्षणात होत्याचे नव्हते होतात, एवढी घराच्या प्रेमात, भेटीत शक्ती आहे.

खेड्यातल्या घराची तर संकल्पना फारचं छान असते. गोठ्यातील गाई अन् घरातील बाईशिवाय घराला घरपण नाही, असं आवर्जून खेड्यात म्हटलं जातं. घर हा शब्दच मुळी व्यापक अर्थाने वापरला जातो. घर म्हणजे फक्त मुक्कामाचे ठिकाण किंवा चार भिंती नव्हेतर, त्या भिंतीमध्ये जिवंतपणा असणं हे घराचे लक्षण आहे. बंगला, हवेली हे फक्त आकाराने मोठे, मात्र प्रेम, आपुलकीनं मोठं, ते घर. पैसा किंवा मोठमोठ्या वस्तू हे घराचे अलंकार नसून घराला घरपण येतं ते आपल्या माणसाच्या वास्तव्यानं. अवाढव्य परंतु माणूसपण हरवलेल्या चार भिंतींच्या इमारतीला घर म्हणता येणार नाही. सर्व गोष्टी विपुल प्रमाणात असूनही जिथं माणसं येण्यासही कच खातात. जिथं माणसं सोडून निर्जीव वस्तुंचेचं जास्त वास्तव्य, ते घर नव्हेतर चार भिंतींची इमारत म्हणता येईल.

एकत्र कुटुंब विभक्त झाल्यानंतर एकत्रपणातील घराच्या आठवणी मात्र त्यांच्या डोळ्यांतून टीपं घाळताना दिसतात. आता घरांचा आकार वाढला, मात्र प्रेम कमी झाले. भिंती उंचावल्या, परंतु माणुसकीचा पाया मात्र खचला आहे. पूर्वी घरी आल्यावर सगळ्यांच्या प्रेमाचं मोरपीस

सर्वांगारून फिरल्यावर हायसं वाटायचं, तेच आता पैशाच्या लोभापायी वेगळे झालेले घर एकत्र पणाच्या आठवणींना स्मरून गळ्यात गळा घालून रडत आहे. पूर्वीचे घर छोटे, विचार मात्र मोठे. आज घराचा आकार वाढला, मात्र विचार तेवढेच तोकडे झाले. पूर्वीच्या काळी घर कितीही छोटे असले तरी जेवण करताना दाटीवाटीने, रेटारेटी करून एकत्रितपणे जेवण करत, त्यातच आपलेपणा होता. घर लहान असले तरी आई - बापाचा दबदबा मात्र मोठा होता. त्या छोट्या घरात पाहिलेले स्वप्न आज सत्यात उतरले, पण ते पाहण्यास मात्र आता घर विखुरले. आज धनधान्य तर भरपूर आहे, मात्र आनंद व समाधान गमावले आहे. घराचा एकोपा विस्कटला आहे. बापाचा धाक, आईची माया, भावाची साथ आणि बहिणीचे प्रेम ह्या सर्वांची ओढ लावणारं घर आता क्वचितचं उरलं आहे.

-वाळवे प्रणव तातोबा
द्वितीय वर्ष डी फार्मसी

कविता

Pharmacy हे Field आहे खूपच खास
उभे रहावे लागते इथे 5-5 तास
9 ते 5 इथे सगळेच असतात Busy
जितकं दिसत तितक नाही हे Easy
Tablet Formulation आहे Pharmacy चे ज्ञान
Teacher ने Question विचारताच इथे घालतात सगळे खाली मान
Apron आणि Cap आहे Pharmacy ची शान
ते जर नसेल तर Practical ला होतो ताण
Pharmacy चंचं पारडे MBBS पेक्षा जडजड हे मात्र खरं
जर Medicine नाही बनविल्या तर Patients कस होणार बरं
म्हणतात लोक Pharmacy करून Medical च टाकणार राव
पण त्यांना काय माहित आम्ही कधीच कमी नाही करणार भाव
सगळेच म्हणतात तुमचा Course आहे Professional
पण Jr.college ची आठवण येताच आम्ही होतो Emotional
Cuetics आणि HAP आहेत आमचे खास
Analysis आणि PIC करताकरता झोपेचा होतो ज्हास

-चौगुले कैफिया इम्तियाज

प्रथम वर्ष डी फार्मसी

तिला चीडवल्यावर
तिने मुद्दाम रुसाव
मग तिला मनवल्यासाठी
तिला सुंदर गुलाबाच फुल द्याव
तिच्या हृदयाच्या प्रत्येक ठोक्याला
माझच नाव निघाव
स्वप्नातही तिला मीच दिसावं
अस कधीतरी घडाव
कुणीतरी नक्कीच
माझ्यावर प्रेम कराव

- पाटील प्रतीक नंदकुमार

प्रथम वर्ष डी फार्मसी

“अपयशामुळे नाही तर स्वतःवरच्या अविश्वासामुळे स्वप्न अपुर्ण राहतात...!”

यादव प्रियांका संजय

द्वितीय वर्ष डी फार्मसी

आई म्हणजे आई असते
तिला सर्वा गोष्टींची घाई असते
आपल्या प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर असते
न केलेले प्रश्न सोडवण्यातही सक्षम असते
वेड्यासारखं वागल्यावर, ऐवढी अक्कल कशी नाही म्हटते
वळण लावण्यासाठी दोन-चार धपाटेही देते
आपण रागाने झोपी गेलो की नकळतच डोक्यावरून हात फिरवते
स्वतःच्या वागणुकीची मनातल्या मनातच माफी मागते
गुपचुपच मित्र-मैत्रीणींसोबत सिनेमाला जायची परवानगी देते
सांगून बाहेर पडलो तरी वाट बघत असते
पोट भरलं असलं तरी घास भरत असते
आपल्याला काळजीत बघून तळमळ असते
आजारी झाल्यावर स्वतः डॉक्टर होऊन बसते
वेदनामुळे नुसत आईईई शब्द काढला की लगेच हजर असते
आपण जागे असलो तर तिची पापणी लागत नसते
फोनवर असलो तर ती आपल्याकडे लगेच कान करते
आपण खूश असलो तर कारण न जाणून घेता स्वतः ही हसते
यश मिळाल्यावर अश्रु भरलेल्या डोळ्याने भरभरून बघते
जवळ असो वा दूर जीव आपल्यात अडकून ठेवते
मर्जीविरुद्ध किती तरी निर्णयांना प्रेमापोटी होकार देते
काही विस्तकले की वडिलांच्या तापटपणाच्या आचेपासून वाचवते
पुढल्या वेळी असे करु नको म्हणत पांघरुण घालते
आपली आवड-नाआवड तिला तोंडी पाठ असते
किती जरी मोठे झालो तरी आपल्यातच गुंतलेली असते
निःस्वार्थ प्रेम आणि नातं काय हे तिच्याकडून शिकायला मिळते
खरंच आई ही देवाहून मुळीच कमी नसते
आई म्हणजे खरंच आई असते.

- माने रोहिणी एकनाथ

प्रथम वर्ष डी फार्मसी

बाप

आईचं गुणगाण खुप केले
पण बिचा-या बापाने काय केले?
बिकट प्रसंगी बापच सदा सोडवी
आपण फक्त गातो आईचीच गोडवी

आईकडे असतील अश्रुंचे पाट,
तर बाप म्हणजे संयमाचा घाट.
आठवते जेवण करणारी प्रेमळ आई
त्या शिदोरीची सोय ही बापच पाही....
देवकी - यशोदेचं प्रेम मनात साठवा
टोपलीतुन बाळास नेणारा वासुदेवही आठवा

रामा साठी कौशल्येची झाली असेल कसरत
पुत्र वियोगाने मरण पावला दशरथ
काटकसर करुन मुलास देतो पौकेटमनी
आपण मात्र वापरे शर्ट-पॅन्ट जुनी
मुलीला हवे ब्युटीपर्लर, नवी साडी
घरी बाप आटपतो बिन साबणाची दाढी
वयात आल्यावर मुले आपल्याच विश्वात मग्न
बापाला दिसते मुलांचे शिक्षण, पोरीचे लग्न
मुलाच्या नोकरीसाठी जिना चढुन लागते धाप
आठवा मुलीच्या स्थळासाठी उंबरठे झिजवणारा बाप
जीवनभर मुलांच्या पाठी बापाच्या सदिच्छा
त्यांनी समजुन घ्यावं, हीच माफक इच्छा..!!

- माळी श्रद्धा दिलीप

द्वितीय वर्ष डी फार्मसी

हिंदी विभाग

लॉकडाउन का प्रभाव

लॉकडाउन एक ऐसी आपातकालीन स्थिति को कहते हैं जब आप घर से बाहर नहीं जा सकते। यह भी जरूरी नहीं की आप घर पर ही हों अर्थात जहाँ भी हों, इसके लागू होने के बाद आप कहीं बहार नहीं जा सकते। और यही लॉकडाउन जब वृहद स्तर पर होता है तो यह कर्फ्यू का रूप ले लेता है।

भरता के प्रधानमंत्री श्री नरेंद्र मोदी जी ने मार्च के महीने में 24 तारीख को 21 दिन के लॉकडाउन की घोषणा की। मोदी जी द्वारा उठाया गया यह एक ऐतिहासिक कदम था और उन्होंने ऐसा कोरोना नामक महामारी से देश को बचाने के लिये किया। यह लॉकडाउन आगे चल कर कई चरणों में लागू किया गया।

लॉकडाउन के प्रभाव बहुत गहरे हुए, क्यों की इससे पूरे विश्व की अर्थव्यवस्था डगमगा गयी। जब हम काम पर जाते हैं, तभी देश आगे बढ़ता है और जब देश के सारे फैक्ट्री बंद हो जायेंगे, सब घर पर बैठ जायेंगे तो देश का विकास भी रुक जाता है और इससे अर्थव्यवस्था को भारी क्षति पहुँचती है।

लॉकडाउन से भारत के GDP, विकास दर में भारी गिरावट आई और यह किसी के लिये ठीक नहीं। हम दूसरे देशों की अपेक्षा कई गुना तेजी से नीचे गिरते जा रहे हैं। अभी भारत की मौजूदा GDP -9.6% है, जो की आने वाले समय में और भी कम हो सकती है। इसका सीधा असर हम पेट्रोल की कीमतों में आई वृद्धि से आंक सकते हैं।

छोटे मजदूर, महिलाएं, दिहाड़ी पर काम करने वाले लोग, इस लॉकडाउन से सबसे अधिक प्रभावित हुए हैं। लोगों की नौकरियां चली गयी क्यों की बंदी की वजह से बड़ी-बड़ी कंपनियों को भी काफी नुकसान का सामना करना पड़ा।

भानवसे आँकार विक्रम

द्वितीय वर्ष डी फार्मसी

सैनिकों का जीवन

हम सब भले देश प्रेम के नाम पर 15 अगस्त और 26 जनवरी को झंडा फहराने मात्र से अधिक और कुछ नहीं करते। परंतु एक सैनिक से कभी पूछें कि देश प्रेम क्या होता है, शायद उसकी बातों पर आपको यकीन न हो, पर वे सच्चे मायनों में आपको समझा देंगे।

हमारे जवान पूरे देश में पूरे साल वर्दी पहने अपनी ड्यूटी करते हैं, और अपनी जान कि चिंता किए बगैर हमारी हिफाजत करते हैं। सैनिक बहुत ही अनुशासित रहते और देश प्रेमी भी होते।

सैनिकों का जीवन बहुत ही कठिन होता है और एक सिपाही बनना सब के बस की बात नहीं होती। उन्हें कठिन प्रशिक्षण से गुजरना पड़ता है और कई बार ऐसा देखा गया है कि कुछ लोग ट्रेनिंग छोड़ के भाग आते हैं। सूरज के निकलने से पहले जगने से लेकर, उन्हें पूरे दिन बहुत दौड़ाया जाता है। शायद यही वजह है कि उनके भरती के दौरान होने वाले शारीरिक परीक्षा का स्तर बहुत कठिन होता है और ज्यादातर जवान इसमें बाहर हो जाते हैं। उनके कंधों पर आगे चल कर देश कि सुरक्षा का भार रहता है इसलिए ऐसा करना जरूरी भी होता है। उन्हें अपने बाल कटवाने पड़ते हैं और परिवार से भी दूर रहना होता है। उनका खूब पसीना बहाया जाता है ताकी वे इतने तैयार हो जाएं कि उन्हें युद्ध में कम खून बहाना पड़े।

हमारे त्योहारों कि रौनक फीकी न पड़े इसके लिए ज्यादातर त्योहारों पर उनकी तैनाती भीड़-भाड़ वाले इलाकों पर कर दी जाती है। वे सदैव देश के लिए जीते हैं और कई बार अपना कर्तव्य निभाते-निभाते शहीद भी हो जाते हैं।

आपको कभी मौका मिले तो किसी सैनिक से अवश्य बात करियेगा क्योंकि उनका देश के लिए जज्बा देखने लायक होता है। सैनिक रोज देश हित कि प्रतिज्ञा लेते हैं और अपने कर्तव्य का पालन करते हैं। जैसा कि कहा जाता है कि कार्य ही पूजा है - हमारे सैनिक इस बात को बड़ी अच्छी तरह निभाते भी हैं। यह सब उनका अपने देश के लिए प्रेम ही है जो वे अपनी जान तक की चिंता नहीं करते।

-सावंत शीतल अशोक
द्वितीय वर्ष डी फार्मसी

आयुर्वेद में जड़ी बूटियों का औषधीय उपयोग...

आयुर्वेद क्या है?

आयुर्वेद हमें हजारों वर्षों से स्वस्थ जीवन का मार्ग दिखा रहा है। प्राचीन भारत में आयुर्वेद को रोगों के उपचार और स्वस्थ जीवन शैली व्यतीत करने का सर्वोत्तम तरीकों में से एक माना जाता था। अच्छे स्वास्थ्य को बनाए रखने के महत्व के कारण, हमने आधुनिक विश्व में भी आयुर्वेद के सिद्धांतों और अवधारणाओं का उपयोग करना नहीं छोड़ा - यह है आयुर्वेद का महत्व।

आयुर्वेद = आयुः + वेद ; शाब्दिक अर्थ : 'आयु का वेद' या 'दीर्घायु का विज्ञान' एक मुख्य और सबसे श्रेष्ठ चिकित्सा प्रणाली है जिसकी जड़ें [भारतीय उपमहाद्वीप](#) में हैं। [भारत](#), [नेपाल](#) और [श्रीलंका](#) में आयुर्वेद का अत्यधिक प्रचलन है, जहाँ लगभग ८० प्रतिशत जनसंख्या इसका उपयोग करती है। आयुर्वेद विश्व की प्राचीनतम चिकित्सा प्रणालियों में से एक है। आयुर्वेद, भारतीय [आयुर्विज्ञान](#) है। आयुर्विज्ञान, विज्ञान की वह शाखा है जिसका सम्बन्ध मानव शरीर को निरोग रखने, रोग हो जाने पर रोग से मुक्त करने अथवा उसका शमन करने तथा आयु बढ़ाने से है।

औषधीय पौधों के नाम से सम्बंधित जानकारी :

मानव रोगों के उपचार के लिए प्राचीन काल से ही विभिन्न प्रकार के औषधीय पेड़ पौधों का इस्तेमाल होता रहा है | ज्यादातर औषधीय पौधे जंगली होते हैं, लेकिन कभी-कभी इन्हें उगाया भी जाता है। पेड़-पौधे कुदरत का दिया गया वरदान है, जो मानवीय जीवन चक्र में अपनी विशेष भूमिका निभाते हैं | इन पौधों से न सिर्फ भोजन संबंधी जरूरतों की पूर्ती होती है, बल्कि जीव जगत के संतुलन को बनाए रखने में भी इन्हें

सर्वोत्तम स्थान हासिल है | इनकी उपयोगिता को ध्यान में रखते हुए इन्हें अनेक संवर्गों में विभाजित किया गया है | उपचार के तौर पौधे की जड़, पत्ती, फूल, तना, फल, बीज और छाल का इस्तेमाल किया जाता है

1. नीम (Neem Tree)

नीम एक औषधीय पौधा है, जो औषधीय उपचार में काफी महत्व रखता है | इसका वानस्पतिक नाम *Azadirachta indica* है | यह पेड़ खासतौर पर भारत और पाकिस्तान में देखने को मिलता है | इस पेड़ के सम्पूर्ण भाग तना, पत्ते, फल और फूल को इस्तेमाल में लाया जाता है | इसकी पत्तिया वायुनाशक, पाचक, कफ निस्संक्रामक रोगाणुनाशक होती हैं | नीम का सेवन शरीर की रोग प्रतिरोधक क्षमता को भीबढाता है

2. तुलसी (Holi Basil)

तुलसी का पौधा औषधीय के साथ-साथ धार्मिक महत्व भी रखता है | इसका वानस्पतिक नाम *Ocimum Sactum* है | यह पौधा लगभग पूरे भारत में ही पाया जाता है | तुलसी के पत्तों का इस्तेमाल खॉसी, सर्दी-

जुकाम, मलेरिया, दंत रोग, लीवर की बीमारी और श्वास संबंधी बीमारियों के उपचार में किया जाता है। कई मामलो में इसे लिवर टॉनिक की तरह भी इस्तेमाल करते हैं। भारतीय संस्कृति में घर के आंगन में तुलसी का पौधा लगाकर उसकी पूजा की जाती है। रोजाना तुलसी की पत्ती खाने से गंभीर बीमारियों को टाला जा सकता है।

3.अदरक (Ginger)

अदरक का पौधा फूल की तरह होता है, जिसके बल्ब का उपयोग पूरे विश्व में मसाले और पारंपरिक चिकित्सा में करते हैं। अदरक ज्यादातर रसोईघर में इस्तेमाल की जाती है। सर्दियों के मौसम में खांसी जुकाम हो जाने पर अदरक की चाय या काढ़ा बनाकर पीया जाता है। अरुचि और दिल की समस्या में भी अदरक मददगार साबित होता है। इसके अतिरिक्त अदरक को अन्य बीमारियों के लिए भी फायदेमंद माना जाता है। अदरक में एंटीऑक्सीडेंट उच्च मात्रा में मौजूद होता है

, जो शरीर के DNA को तनाव और क्षति से रक्षा करता है। यह हृदय रोग, फेफड़े की बीमारी और उच्च रक्तचाप जैसी पुरानी बीमारी को रोकने में सहायता करता है।

4. लहसुन (Garlic)

लहसुन प्याज जीनस से संबंध रखने वाला एलियम परिवार का एक सदस्य है। लीक, चिव, प्याज, शैलोट, चीनी प्याज और वेल्श प्याज सभी इसके रिश्तेदार हैं। लहसुन पूर्वोत्तर ईरान और मध्य एशिया मूल का पौधा है। यह काफी लंबे समय से पूरी दुनिया में एक आम मसाला रहा है। मानव उपभोग और औषधीय उपयोगों के हिसाब से इसका इतिहास एक हजार वर्ष पुराना है। इसमें सल्फर बड़ी मात्रा में होता है। जब लहसुन को पीसा जाता है, तो उसमें से एलिसिन नामक एक योगिक निकलता है, जिसमें एंटीबायोटिक गुण मौजूद होते हैं। इसके अतिरिक्त लहसुन में सैपोनिन, विटामिन बी, प्रोटीन, फ्लेवोनोइड्स, एंजाइम और अन्य योगिक भी पाए जाते हैं।

आयुर्वेद में न केवल उपचार होता है बल्कि यह जीवन जीने का ऐसा तरीका सिखाता है, जिससे जीवन लंबा और खुशहाल होता है। आयुर्वेद के अनुसार शरीर में वात, पित्त और कफ जैसे तीनों मूल तत्वों के संतुलन से कोई भी बीमारी आप तक नहीं आ सकती। लेकिन जब इनका संतुलन बिगड़ता है, तो बीमारी शरीर पर हावी होने लगती है और आयुर्वेद में इन्हीं तीनों तत्वों का संतुलन बनाया जाता है। साथ ही आयुर्वेद में रोग प्रतिरोधक क्षमता विकसित करने पर बल दिया जाता है ताकि किसी भी प्रकार का रोग न हो।

कदम पायल दुष्यन्त

प्रथम वर्ष डी फार्मसी

कविता

“बेटी का हर रूप सुहाना”

बेटी का हर रूप सुहाना, प्यार भरे हृदय का,

ना कोई ठिकाना, ना कोई ठिकाना।।

ममता का आँचल ओढे, हर रूप में पाया,

नया तराना, नया तराना।।

जीवन की हर कठिनाई को, हसते-हसते सह जाना,

सीखा है ना जाने कहाँ से उसने, अपमान के हर घूँट को,

मुस्कुराकर पीते जाना, मुस्कुराकर पीते जाना।।

क्यों न हो फिर तकलीफ भंयकर, सीखा नहीं कभी टूटकर हारना,

जमाने की जंजीरों में जकड़े हुये, सीखा है सिर्फ उसने,

आगे-आगे बढ़ते जाना, आगे-आगे बढ़ते जाना।।

बेटी का हर रूप सुहाना, प्यार भरे हृदय का,

ना कोई ठिकाना, ना कोई ठिकाना।।

चव्हाण खोत गायत्री संजय

द्वितीय वर्ष डी फार्मसी

आराम कभी किया नहीं, लड़ता रहा हर छन,

बारिश गर्मी धूप से, जल गया तन बदन।
जीत का स्वाद कभी चखा नहीं, लाख किए भजन,
ईश्वर भी क्या करता, जब बस में नहीं था मन।।

कुराडे पायल सुनील
प्रथम वर्ष डी फार्मसी

कॉलेज के दिन

सब यारो के याराने दिल को फिर याद आये
वह बीते पुराने लम्हे फिर याद आये..

वह पहला दिन, वह पहली सी बातें
आज वह दोस्त सब भिछड़े तो लम्हे याद आये..

देखा था जिन्हे कभी अजनबी सा हमने
आज वही खास इतने की किसी को क्या बताये..

वो यारो की महफिल, वो किताबो के ढेर
वो रातो की रतजगे, वो क्लास रोमं में सब ढेर..

देखा आज उस क्लास रूम की तरफ
तो वह दोस्त मुस्कराते बड़े याद आये..

अब यही कुछ दिन हैं, कुछ दिन की सोहबत
भिछाड़ेंगे सब ऐसे की हर मुस्कान पर याद आये..

कोई इस शहर कोई उस शहर, कोई इस गली,
कोई उस गली, निकलेंगे जब इस राह से, वो राहगीर याद आये..

दिल टूटा यह सोचकर, कितनो को आखरी दफा देखेंगे
वह बात दिल पे छुबि, के जहाकाम आर - पार दिखाई आये..

हुए गले मिलकर जुदा, किया वादा अब रहेंगे हमेसा यहाँ
आँखे नाम हुई, तो चुप करते नज़र आये..

यही तो ज़िन्दगी है जो आगे बड़ी अपने मुकाम से
शुरूवात है अभी, न जाने आगे कितनो के जाने आये..

मुल्ला रुकसार समीर
प्रथम वर्ष डी फार्मसी

यू जिन्दगी के ख्वाब दिखा गया कोई,
मुस्कुरा के अपना बना गया कोई,
बहती हुई हवाओ को यू थाम ले गया कोई,
सावन मे आ के कोयल का गीत सुना गया कोई,
यू अपने प्यार की हवा से गम को मिटा गया कोई,
मीठे सपनो मे आपके अपना बना गया कोई,
धूल लगी किताब के पन्ने पलट गया कोई

उस मे सूखे हुए गुलाब की याद दिला गया कोई
यू जिन्दगी मे फिर से प्यार की बरसात दे गया कोई
बिन आहट की इस दिल मे जगह बना गया कोई
यू फिर से मुझे जीने का मकसद सिखा गया कोई
बिना आहत अपना बना गया कोई.

- चौगुले कैफिय इम्तियाज
- प्रथम वर्ष डी फार्मसी

कुछ पल की बातें,
कैसे दोस्ती में बदल गई पता नहीं चला।

कुछ हंसाने कुछ तराने याद आते हैं,
तेरे साथ बिताए हुए सारे पल याद आते।

ए दोस्त में जब तेरे साथ होता था,
तो पता नहीं कब सुबह से शाम हो जाती थी।

अब हर पल ऐसा लगता है ए दोस्त,
जैसे समय रुक सा गया है।

राह में चलते चलते मंजिलें तो मिल गई,
लेकिन तेरी दोस्ती छूट गई।

बचपन में देखे गए ख्वाब सब पूरे हो गए,
लेकिन तेरे बिना सब अधूरे से लगते हैं।

ए मेरे दोस्त एक बार फिर लोट आ,
फिर से वो बचपन के पल जीते हैं।

-चौगुले अंकिता अण्णासो

प्रथम वर्ष डी फार्मसी

चूड़ियों के बीच तेरी गुस्से भरी आवाज सुनने का मन करता है,
मन करता है तू आ जाए बहुत डांटे और कान पकड़कर मुझे ले जाए.

जाना चाहती हूँ उस बचपन में फिर से जहां तेरी गोद में सोया करती थी,
जब काम में हो कोई मेरे मन का तुम बात-बात पर रोया करती थी.

जब तेरे बिना लोरियों कहानियों यह पलके सोया नहीं करती थी,
माथे पर बिना तेरे स्पर्श के ये आंखें जगा नहीं करती थी.

अब और नहीं घिसने देना चाहती तेरे ही मुलायम हाथों को,
चाहती हूँ पूरा करना तेरे सपनों में देखी हर बातों को.

खुश होगी माँ एक दिन तू भी,
जब लोग मुझे तेरी बेटी कहेंगे.

-जमादार ववाजिद शाहिद

द्वितीय वर्ष डी फार्मसी

सफर में धूप तो बहुत होगी तप सको तो चलो,
भीड़ तो बहुत होगी नई राह बना सको तो चलो।

माना कि मंजिल दूर है एक कदम बढ़ा सको तो चलो,
मुश्किल होगा सफर, भरोसा है खुद पर तो चलो।

हर पल हर दिन रंग बदल रही जिंदगी,
तुम अपना कोई नया रंग बना सको तो चलो।

राह में साथ नहीं मिलेगा अकेले चल सको तो चलो,
जिंदगी के कुछ मीठे लम्हे बुन सको तो चलो।

महफूज रास्तों की तलाश छोड़ दो धूप में तप सको तो चलो,
छोटी-छोटी खुशियों में जिंदगी ढूँढ सको तो चलो।

यही है जिन्दगी कुछ ख्वाब चन्द उम्मीदें,
इन्हीं खिलौनों से तुम भी बहल सको तो चलो।

तुम ढूँढ रहे हो अंधेरो में रोशनी ,खुद रोशन कर सको तो चलो,
कहा रोक पायेगा रास्ता कोई जुनून बचा है तो चलो।

जलाकर खुद को रोशनी फैला सको तो चलो,
गम सह कर खुशियां बांट सको तो चलो।

खुद पर हंसकर दूसरों को हंसा सको तो चलो,
दूसरों को बदलने की चाह छोड़ कर, खुद बदल सको तो चलो।

- साजणे सम्मेट शशिकांत
- प्रथम वर्ष डी फार्मसी

English Section

Education should be free for everyone.

Pros:-

- **Guaranteed Education:** Free education is important because it guarantees some level of education for every student in the country. This means that every student has an equal opportunity to reach this level of education at an equal level.
- **Safety of Life:** Education is the key to a safe life. For example, when a student is educated as opposed to not educated, it is easier to succeed in the future.
- **Better outlook on life:** Education gives children the ability to think positively and have a more positive attitude towards life. Free education guarantees that the outlook of life of all children will be the same.
- **Increased employment:** Free will means that most students will have access to education and hence increase their chances of getting employment.
- **Creates equality, awareness and financially free:** Free education means that any child from where they come will be able to use the same quality education. It plays an important role in creating equality among the students in the school. Also Students will not be worried about getting student loans in university to fully facilitate their education. This ensures that students remain debt-free.

Cons:-

- **Create an unequal society in school:** Free education brings people from different cultures and backgrounds to the same school where aspects of social class can come into play. It has risked an uneven society.
- **Increases government spending:** While free education can be free for students, it is imposed on the government. This means that the government may be forced to borrow money for free education in the country.
- **It can raise taxes and compromise with education quality:** Free education can raise government tax on financial donations and thereby reduce people's disposable income. On the other hand Low quality of education will arise because free education

can affect the quality of education in the long run as classes will be limited and resources will be limited.

- **Liquidity problems may arise in early stages of life:** According to my point of view Younger generations do not know how to handle money. Free education discourages youth from interacting with money in a responsible way that can make them green in managing money.
- **Lack of personal attention and touch:** Free education means that there will be more teacher to student ratio, which will negatively affect the personal touch required between teacher and student.

Conclusion:-

Personally I believe Education is important for anyone to survive their academic, social, and political career. Education requires a lot of money, but it should not be monopolized so that the whole world can move at the same pace, solve problems like world poverty or world starvation. Otherwise, the world will inevitably go nowhere, unable to make its talent any harder. At least, with more brains, you stand a chance against the cloud-free major obstacles in the world today.

Ms. Gayatri Lingade
F. Y. D. Pharm (Add in Diploma)

Poems

Dreams

Hold fast to dreams

For if dreams die

Life is a broken-winged bird

That cannot fly.

Hold fast to dreams

For when dreams go

Life is a barren field

Frozen with snow

Ms. Thombare Pranjali Bandopant

F. Y. D. Pharm (Add in Diploma)

PHARMACIST

I am not an engineer..... But know Engineering

I am not a Doctor.....

But I know Pharmacology I am not a BSc Student.....

But I know Organic Chemistry

I am not an MBA graduate

But know Management

I am not a Software Engineer.....

But I know about computers

I am not a Lawyer..... But I know Laws (Jurisprudence)

I am not a pathologist but I know about Biochemical and Blood testing

I am not a CA. But know Accounts

I am MULTI-TALENTED

Guess who AM.....

"PHARMACIST"

Proud to be a pharmacist.....

WE LIVE..... TO SAVE LIVES.

Ms. Kumbhar Dipali Murgendra

F. Y. D. Pharm (Add in Diploma)

Quotes

Confidence and hard-work is the best medicine to kill the disease called “failure”

Mr. Mane Abhijit Sujit
S. Y. D. Pharm (Add in Diploma)

Once you replace negative thoughts with positive ones, you'll start having positive results.

Mr. Pujari Pranav Ramdas
S. Y. D. Pharm (Add in Diploma)

PHARMACY The Heart of our Community.

My words are antibiotic, My smile is analgesic, My touch is anti-inflammatory My presence is antiseptic My feeling is antipyretic
Yes, I'm the Pharmacist.

Ms. Pawar Sai Balkrishna
F. Y. D. Pharm (Add in Diploma)

Shayari

It's hard to forget someone that gives you so much remembers

Mr. Sushant Patil

S. Y. D. Pharm (Add in Diploma)

Snehal
Pawar

JIMIN

BTS

Sant Dnyaneshwar Shikshan Sanstha's
Annasaheb Dange College of B.Pharmacy, Ashta
[D.Pharm]

Tal.-Walwa, Dist.-Sangli, Maharashtra, India 416 301

Institute Vision:

“To create competent pharmacy professionals who can efficiently contribute for the healthcare system of society and to the pharmacy profession.”

Institute Mission:

M1: To nurture the right educational environment for personal and professional growth of students.

M2: To develop communication and management skill of students to become a successful entrepreneur.

M3: To thrive ethical pharmacy professionals with leadership skill to cater health care services for society.

M4: To help the students to disseminate acquired knowledge through the fullest commitment for health care services.

Program Educational Objectives

On successful completion of D. Pharmacy program, the graduates shall be able to-

PEO I: Conclusively demonstrate knowledge, skill, attitude and competencies for successful recruitment in various health care related organizations.

PEO II: Realize the vastness of knowledge and pursue higher education in eminent institute to explore their research and management skills.

PEO III: Plan and commence with small start-ups in medicine and health care services.

PEO IV: Participate voluntarily in non-monetary public welfare activities.